

Каждый элемент риска требует конкретной политики и характеристики параметров риска, вырабатываемы совместно директорами и управлением банков. Ключевой задачей является балансирование, при этом необязательно уравнение эти взаимозависимы элементов риска. Полное равновесие в данном случае невозможно, поскольку действия, предпринимаемые для снижения одних рисков, могут увеличить другие.[4]

Литература

- 1 Основные показатели деятельности банков Украины // Вестник НБУ. – 2010. – №2. – 120 с.
- 2 Пустовалова Т.А. Теория и практика управления рисками. коммерческого банка: диссертация канд. эк. наук: 08.00.10/ СПбГУ – СПб, 1999. – с.27
- 3 Осипенко Т.В. О системе рисков банковской деятельности. // Деньги и кредит. 2000. №4. – с.24-27
- 4 Халилова М.Х., Селюминов А.Г. Система риск-менеджмента в коммерческом банке – СПб.: Инфо-да, 2003. -342 с.

ФІНАНСОВА КРИЗА НА ПІДПРИЄМСТВІ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Панченко М.О., к.е.н., доцент
Чічкан О.С.
Скалозуб М.І.

Одеський національний політехнічний університет

На сучасному етапі функціонування вітчизняної економіки, все частіше підприємствам доводиться зткатися з фінансовою кризою, яка неодмінно призводить до виникнення ряду проблем, що становлять велику загрозу для подальшого життя суб'єкту господарювання. Нерідко такі кризові стани можуть стати причиною банкрутства та ліквідації підприємств. Особливо якщо країна переживає не найкращі часи. У період дисбалансу економічної системи, наявності жорсткої конкуренції, постійних, частіш за все непередбачуваних, змін, фірмам та організаціям доводиться прикладати чимало зусиль для того, щоб встояти у цій боротьбі за місце на державному ринку.

На даний момент в Україні підприємницька діяльність є великим ризиком, адже несприятливість та хиткість економічного середовища підвищує ймовірність негативних результатів діяльності підприємств. Тому ми повинні чітко розуміти які кроки та дії виконує підприємець, підштовхуючи свою справу до краю прірви під назвою «криза».

З огляду на статистичні дані за останні п'ять років, кількість підприємств неухильно йде на спад. Ще у 2010 році на теренах країни було зареєстровано 2183928 суб'єктів, що вели господарську діяльність. А вже на сьогоднішній день їх кількість скоротилась до приблизно 1700000 підприємств. Все це свідчить про те, що велику кількість підприємств ця проблема вже підкорила.

Метою даної роботи є формування чіткого розуміння того, що підприємство можливо вивести з кризового стану. Але для цього потрібно мати уявлення про те, чого слід уникати та запобігати задля успіху власної справи. Також, треба знати та розуміти, що немає таких ситуацій, з яких би було неможливо вийти переможцем. Тому, головною ціллю нашої роботи є пояснити основні причини фінансової кризи та показати загальні методи для боротьби за життя підприємства.

Під фінансовою кризою слід розуміти період розбалансованої діяльності підприємства та обмежених можливостей його впливу на фінансові відносини всередині підприємства. На практиці, криза представляє собою загрозу неплатоспроможності та банкрутства суб'єкта господарювання, чия діяльність знаходиться у неприбутковій зоні або, коли фірмі бракує потенціалу для успішного функціонування.[1]

Основними факторами, які спричиняють фінансову кризу на підприємствах можуть бути як зовнішні, так і внутрішні причини. Серед зовнішніх факторів можна назвати такі:

- висока конкуренція в тій галузі, на діяльність якої налаштовано підприємство;
- розбалансованість податкового законодавства;
- спад економіки в цілому;
- наявність інфляції;
- політична нестабільність у країні підприємця чи країн, з якими він працює, тощо.[2]
- До внутрішніх факторів належать:
- низький рівень організаційної структури, менеджменту, маркетингу;
- втрата ринків збуту продукції;
- утримання зайвих робочих місць;
- нецільове використання виробничих ресурсів, тощо [2].

Всі ці передумови дуже тісно пов'язані одна з одною. Кожна з них, в свою чергу, тягне за собою ланцюг проблем, на подолання яких піде чимало часу. Основними такими проблемами є:

- втрата клієнтів та покупців;
- підвищенню тиску на ціни;
- зменшення обсягів виробництва та реалізації;
- підвищення собівартості;
- різкий спад продуктивності праці [3].

Так як проблем, що спричиняють фінансові кризи багато, то вони поділяються на декілька типів. Вони можуть бути: стратегічними (на підприємстві відбувається руйнація виробничого потенціалу, що призводить до незадовільної структури балансу); прибуткові (збитки з'їдають власний капітал); кризи ліквідності (підприємство переходить до стану неплатоспроможності) [1].

Незважаючи на те, що фінансова криза підприємства може виникати з різних причин та на те, що вона може мати різний характер, виділяють загальні шляхи подолання фінансового спаду компанії.

Існують такі підходи подолання кризових станів:

- скорочення витрат. В умовах фінансової кризи зменшення витрачених коштів може стабілізувати фінансове положення. Але для цього потрібно жорстко нормувати статті витрат та здійснювати контроль за виконанням цих положень;
- внесення змін в організаційну структуру задля виключення зайвих ланок управління;
- можна провести оптимізацію грошових потоків. Необхідно визначити для фірми, які витрати є найпріоритетнішими;
- оптимізація технологічних процесів;
- жорсткість кадрової політики;
- стимулювання продажу. Дуже часто компанії намагаються збільшити прибуток за рахунок підвищення цін на товари. Але це не зовсім правильний шлях. Адже спочатку потрібно було провести обмежене маркетингове дослідження для виявлення статей витрат, які можна було б скоротити [4].

Виникнення кризових ситуацій – невід'ємна частина підприємницької діяльності. Успішне запобігання та усунення фінансових криз залежить від управління підприємством.

Ефективне використання ресурсів, наявність резервів та готовність до кризи значно підвищує шанси підприємства оминуту кризу або вийти із неї з найменшими втратами.

Література

- 1 Василенко В. О. Антикризове управління підприємством / О. В. Василенко. – вид. 2-ге, виправл. і доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 504 с.
- 2 Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств : навч. посібник [для самост. вивч. дисципліни]. / Г. М. Азаренкова, Т. М. Журавель, Р. М. Михайленко. – 3-тє вид., виправл. і доп. – К. : Знання-Прес, 2009. – 299 с.
- 3 Штангрет А. М. Антикризове управління підприємством / А. М. Штангрет, О. І. Копилук. – К.: Знання, 2007. – 335 с.
- 4 Захаров О. І. Організація та управління економічною безпекою суб'єктів господарської діяльності: Навч. посіб. / О. І. Захаров, П. Я. Пригунов. – К.: КНТ, 2008. – 257с.